

Door Joep Vrijdag
De Hair Vrijdag notarissen & adviseurs

“Iek ben jouw hondje nie”

Bij mij zit aan tafel een Nederlandse man en Hongaarse vrouw voor de ondertekening van de huwelijkse voorwaarden. De familie van de vrouw is over, want het huwelijk wordt de volgende dag voltrokken met een groot feest. De huwelijkse voorwaarden worden nog eens in begrijpelijke taal uitgelegd. De vrouw wordt tijdens de bijeenkomst steeds stiller en roder. Uiteindelijk stuift ze kwaad de spreekkamer uit en roept naar haar partner: “Iek ben jouw hondje nie.” De man blijft beduusd achter.

Huwelijkse voorwaarden

Het is al van oudsher een dilemma: wat zijn voor beide echtgenoten rechtvaardige voorwaarden binnen het huwelijk. Wanneer geen huwelijkse voorwaarden worden gemaakt geldt in beginsel als uitgangspunt dat alle bezittingen en schulden gemeenschappelijk zijn. Wanneer de echtgenoten na 2018 zijn gehuwd worden hiervan de vóórhuwelijkse bezittingen en schulden, maar ook ontvangen erfenissen en schenkingen uitgezonderd.

Veelal voldoet de wettelijke regeling niet aan de wensen van het echtpaar. In dat geval kunnen de echtgenoten voorwaarden op laten stellen die op maat worden gemaakt naar hun wensen. Daarbij kan gekozen worden voor een systeem waarbij de echtgenoten tijdens het huwelijk steeds de vrijheid hebben om te bepalen van wie een goed is, ook wel ‘uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen’ genoemd. Maar hoe dan om te gaan met het vermogen dat uit werk of uit beleggen tijdens het huwelijk verdiend wordt? Met name kan deze vraag van belang zijn wanneer een van de echtgenoten minder of niet werkt om voor het gezin te zorgen. Vaak wordt het als niet rechtvaardig gevoeld indien deze echtgenoot niet meedeelt in de vermogensopbouw die tijdens het huwelijk plaatsvindt.

Verrekenbeding

Om hieraan tegemoet te komen zijn in de praktijk de verrekenbedingen ontwikkeld, te onderscheiden in het jaarlijks verrekenbeding en het finaal verrekenbeding. Bij een jaarlijks verrekenbeding wordt het overgespaard inkomen van beide echtgenoten jaarlijks gedeeld. Het betreft het inkomen dat over is, nadat hieruit de huishoudkosten zijn voldaan. Beide echtgenoten profiteren daardoor tijdens het huwelijk van de vermogensvermeerdering.

Bij een finaal verrekenbeding wordt eenmalig verrekenend bij het einde van het huwelijk. Dit einde kan zijn door overlijden en/of door echtscheiding. De verrekening vindt plaats door het verschil in waarde van het vermogen van ieder van de echtgenoten te delen. De

echtgenoten hebben daardoor dan een gelijke waarde opgebouwd. Van het vermogen dat gedeeld wordt kunnen bezittingen worden uitgesloten, zoals erfenissen, schenkingen, ondernemingsvermogen, et cetera.

Bezwaren

Belangrijk nadeel van het jaarlijks verrekenbeding is dat ieder jaar de verrekening moet worden vastgelegd. In de praktijk blijkt dat echtgenoten hier vrijwel nooit uitvoering aan geven en dit systeem dan eerder nadelig heeft. Nadeel van het finaal verrekenbeding kan zijn dat waarden van bezittingen moeten worden gedeeld die bij het aangaan van de huwelijkse voorwaarden nog niet aanwezig waren en waarvan verrekening achteraf voor een van de echtgenoten ongewenst blijkt. In het geval de waarde van een onderneming verrekend moet worden die enorm in waarde gegroeid is, kan de ondernemende echtgenoot in financiële problemen komen. Het geheel niet meenemen van de waarde van de onderneming bij de verrekening kan voor de ander als onrechtvaardig voelen.

Kortom, maatwerk is van belang; maar vooral dienen de huwelijkse voorwaarden regelmatig getoetst te worden aan uw huidige situatie. Uw huidige vermogens- en/of gezinssituatie kan volstrekt anders zijn dan die toen u ging trouwen. Dit geldt voor als u huwelijkse voorwaarden hebt, maar zeker ook wanneer u deze nog niet heeft. Bedenk dat wanneer de verhoudingen minder zijn het onderwerp lastiger te bespreken is. De Hongaarse vrouw uit de inleiding was kwaad omdat – ondanks het eerder ontvangen ontwerp van de huwelijkse voorwaarden - haar ineens duidelijk werd dat haar aanstaande echtgenoot niets met haar wilde delen. “Zolang het huwelijk duurt zal ze het goed hebben. Maar wanneer het huwelijk eindigt, kan ze meenemen wat ze nu ook heeft, te weten niets”, aldus de echtgenoot.

Een taak voor de aanstaande echtgenoten dus om een regeling te treffen, waar ze beiden tevreden mee zijn. Voor de notaris geldt dat hij hen daarbij moet informeren en adviseren, zodat hij voor hen uiteindelijk goede voorwaarden in een akte kan vastleggen.